

ΙΣΧΥΡΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΕΛΛΑΔΑ,

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΠΡΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ/ΟΥΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ

Μοσχάτο, 11.06.2019

Ε Ν Η Μ Ε Ρ Ω Τ Ι Κ Ο Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α

Π Ρ Ο Σ

Υ Π Ο Ψ Η Φ Ι Ε Σ / Ο Υ Σ Β Ο Υ Λ Ε Υ Τ Ε Σ

Το παρόν σημείωμα αποστέλλεται με σκοπό την ενημέρωση των υποψηφίων Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας σχετικά με τις κυριότερες νομοθετικές ρυθμίσεις που εισάγουν υποχρεώσεις, περιορισμούς και απαγορεύσεις στην εν γένει προεκλογική δραστηριότητά τους.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

1. Ο Ν. 3023/2002 «Χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων από το κράτος. Έσοδα και δαπάνες, προβολή, δημοσιότητα και έλεγχος των πολιτικών κομμάτων και των υποψήφιων βουλευτών», ως ισχύει τροποποιηθείς.
2. Το πδ 26/2012 «Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών», ως ισχύει τροποποιηθέν.

Ο Ν. 3023/2002

(4304/2014, 4472/2017, 4509/2017 & 4604/2019)

Ο Ν. 3023/2002, ως ισχύει τροποποιηθείς, συγκροτεί το πρώτο βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα θέματα τα οποία πραγματεύεται τον παρόν σημείωμα. Ορισμένες από τις κρίσιμες διατάξεις του

έχουν περιληφθεί και στο κωδικοποιημένο κείμενο του προεδρικού διατάγματος 26/2012 *«Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών»*.

Για την διευκόλυνση των υποψηφίων βουλευτών του κόμματος, έχουν αφαιρεθεί από το κείμενο του Ν. 3023/2002 τα άρθρα (ή τα τμήματα των άρθρων) που είτε αφορούν στα πολιτικά κόμματα είτε εισάγουν ρυθμίσεις που δεν αναφέρονται στους υποψηφίους βουλευτές. Αντίθετα, όσες από τις διατάξεις του αναφέρονται σ' αυτούς και τους ενδιαφέρουν, παρατίθενται στην συνέχεια αυτούσιες και τοποθετημένες σε πλαίσιο, κατά την σειρά των άρθρων του, ώστε οι υποψήφιοι να έχουν την άμεση δυνατότητα ανάγνωσής τους. Κάτω από το κείμενο κάθε άρθρου, ακολουθούν σύντομα σχόλια και επισημάνεις.

A. - Εισαγωγικές παρατηρήσεις.

Όπως όλα τα νομικά κείμενα, έτσι και οι διατάξεις του Ν. 3023/2002, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4304/2014, περιλαμβάνουν πλήθος εννοιών που χρειάζονται εξειδίκευση, επεξήγηση ή ερμηνεία προκειμένου να γίνει κατανοητό το περιεχόμενό τους. Ωστόσο, δύο από αυτές είναι τόσο κεφαλαιώδους σημασίας ώστε είναι απαραίτητο να αναλυθούν εδώ, στο πλαίσιο των εισαγωγικών παρατηρήσεων, και όχι στον σχολιασμό των κατ' ιδίαν άρθρων του νόμου. Οι δύο αυτές έννοιες είναι οι ακόλουθες:

1. Προεκλογική περίοδος.

1.1. Όπως εύκολα θα αντιληφθεί κανείς, από πλήθος σχετικές αναφορές σε διάφορα άρθρα του νόμου αυτού, οι διατάξεις του εφαρμόζονται *«.....κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου...»* Ποια είναι, όμως, αυτή; Πότε αρχίζει και πότε τελειώνει; Μέσα σε ποιο χρονικό διάστημα ισχύουν όλοι αυτοί οι περιορισμοί, οι απαγορεύσεις και οι υποχρεώσεις που επιβάλλει ο νόμος στους υποψηφίους βουλευτές;

1.1.1. Στην διάταξη του άρθρου 30 § 4 του Ν. 3023/2002 ορίζεται ότι *«4. Η περίοδος του εκλογικού αγώνα, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, καθορίζεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας»*.

1.1.2. Στην διάταξη του άρθρου 42 του ΠΔ 26/2012 *«Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών»* ορίζεται ότι *«Η προεκλογική περίοδος για τις βουλευτικές εκλογές αρχίζει κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 31.....»*.

1.1.3. Στην διάταξη του άρθρου 31 § 3 του ΠΔ 26/2012 ορίζεται ότι «3. Από τη δημοσίευση του διατάγματος διάλυσης της Βουλής [...] αρχίζει η προεκλογική περίοδος».

1.2. Κατά συνέπεια, με εξαίρεση εκείνες τις διατάξεις του (ή τις υπουργικές αποφάσεις που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότησή του) που ρητά και συγκεκριμένα ορίζουν κάτι διαφορετικό, οι προβλέψεις του Ν. 3023/2002, ως ισχύει τροποποιηθείς, εφαρμόζονται κυρίως κατά το χρονικό διάστημα που αρχίζει την ημέρα δημοσίευσης του προεδρικού διατάγματος διάλυσης της Βουλής και προκήρυξης των βουλευτικών εκλογών και τελειώνει τα μεσάνυχτα της ημέρας διεξαγωγής της ψηφοφορίας.

1.3. Επειδή, ωστόσο, κατά την ημερομηνία διάθεσης του παρόντος κάποιοι ενδιαφερόμενοι έχουν ήδη αρχίσει, άτυπα, τον προεκλογικό τους αγώνα, πριν καν ξεκινήσει η επίσημη προεκλογική περίοδος, πρέπει να τονισθεί πως ορισμένες πράξεις και συμπεριφορές τους που δεν τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3023/2002, αφού δεν έχει ακόμη διαλυθεί η Βουλή και δεν έχουν προκηρυχθεί οι εκλογές, μπορεί να είναι παράνομες και να τιμωρούνται με βάση τις διατάξεις άλλων νόμων. Παραδείγματος χάριν, αν κάποιος που ενδιαφέρεται να είναι υποψήφιος βουλευτής τοποθετήσει στο αυτοκίνητό του μεγαφωνική εγκατάσταση και διατρέχει τους δρόμους της πόλης στις 3 τα ξημερώματα διαφημίζοντας, στην διαπασών, την υποψηφιότητά του, δεν παραβιάζει μεν, με την πράξη του αυτή, τον Ν. 3023/2002, αφού δεν έχει ακόμη αρχίσει η χρονική περίοδος εφαρμογής του, παραβιάζει όμως τις διατάξεις περί κοινής ησυχίας.

2. Υποψήφιος βουλευτής.

2.1. Πολλές από τις διατάξεις του Ν. 3023/2002 αναφέρονται σε «υποψήφιους βουλευτές». Γεννάται, λοιπόν, το εύλογο και ιδιαίτερης πρακτικής σημασίας ερώτημα από ποιο χρονικό σημείο ή από ποιο κρίσιμο γεγονός και μετά αποκτά κάποιος την ιδιότητα του υποψηφίου, ώστε να βαρύνεται με τους θεσμοθετούμενους περιορισμούς και υποχρεώσεις και να επαπειλούνται εναντίον του οι προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

2.2. Για το σημαντικό αυτό ζήτημα, η μόνη, αλλά σημαντική, αναφορά στον Ν. 3023/2002 βρίσκεται στην διάταξη της § 5 του άρθρου 30, η οποία ορίζει τα εξής: «5. Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 11, του άρθρου 27 και της, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εκδιδόμενης απόφασης, και για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την ημερομηνία προκήρυξης των εκλογών μέχρι την ημερομηνία ανακήρυξής τους ως υποψηφίων, από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, ως υποψήφιοι θεωρούνται και όσοι προβάλλονται υπό την προοπτική συμμετοχής τους ως υποψηφίων

στις εκλογές που πρόκειται να διεξαχθούν και σε κάθε περίπτωση όσοι, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις των κομμάτων, συμπεριλαμβάνονται στους συνδυασμούς οποιασδήποτε εκλογικής περιφέρειας».

2.3. Σύμφωνα λοιπόν με την διάταξη αυτή, οι υποψήφιοι βουλευτές του κόμματος πρέπει να θεωρήσουν ότι υποχρεούνται να τηρούν τους περιορισμούς και τις απαγορεύσεις των §§1 και 2 του άρθρου 12 του νόμου αυτού, καθώς και τους επιπρόσθετους περιορισμούς της Κοινής Υπουργικής Απόφασης που θα εκδοθεί σχετικά με το θέμα των εμφανίσεών τους σε ραδιοτηλεοπτικά μέσα, αμέσως μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου.

2.4. Για όλα τα υπόλοιπα θέματα που ρυθμίζονται με τις διατάξεις του Ν. 3023/2002 πρέπει να θεωρηθεί ότι η ιδιότητα του υποψήφιου βουλευτή αποκτάται από την ανακήρυξή του από το αρμόδιο Πρωτοδικείο.

B.- Ανάλυση και σχολιασμός κατ' άρθρο.

Άρθρο 1

«Ορισμοί, Διακρίσεις - ύψος και δικαιούχοι κρατικής χρηματοδότησης»

1. α) Χρηματοδότηση: δωρεά, εισφορά, έκπτωση, εισφορά σε είδος, οικονομική ενίσχυση προς τους δικαιούχους χρηματοδότησης.

[...]

γ) Ιδιωτική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση οποιασδήποτε μορφής που παρέχεται σε δικαιούχους χρηματοδότησης από φυσικά πρόσωπα.

δ) Περίοδος ελέγχου προεκλογικών δαπανών και εσόδων:

δα) [...] το χρονικό διάστημα από την ανακήρυξη των υποψηφίων, για τα ελεγχόμενα πρόσωπα της υποπερίπτωσης ιδβ' της περίπτωσης ιδ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως ισχύουν, έως και δύο (2) μηνών μετά τη διενέργεια των τακτικών γενικών βουλευτικών εκλογών ή των εκλογών για την ανάδειξη των Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

δβ) Το χρονικό διάστημα που καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου του άρθρου 3Α του ν. 3213/2003 (Α' 309) όπως ισχύει, σε περίπτωση προκήρυξης έκτακτων γενικών βουλευτικών εκλογών που δεν μπορεί να υπερβαίνει το διάστημα έξι (6) μηνών πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών και δύο (2) μηνών μετά τη διενέργεια των έκτακτων εκλογών.

δγ) Όπου στον παρόντα νόμο γίνεται αναφορά στην περίοδο ελέγχου προεκλογικών δαπανών νοείται εφεξής ως περίοδος ελέγχου προεκλογικών δαπανών και εσόδων».

ε) Δικαιούχοι χρηματοδότησης:

[...]

εβ) Υποψήφιοι ή και αιρετοί αντιπρόσωποι της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

[...]

η) Έσοδα υποψηφίων ή/και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: πάσης φύσης οικονομική ενίσχυση που συγκεντρώνουν οι υποψήφιοι ή/και οι αιρετοί αντιπρόσωποι της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από κάθε είδους πηγή και ιδίως από υποστηρικτές, ψηφοφόρους και φίλους, οικονομικές εξορμήσεις, δωρεές, δάνεια, μερίσματα, τόκους, την εκμετάλλευση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας τους ή οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου των προεκλογικών δαπανών και της θητείας τους αντίστοιχα.

[...]

ι) Δαπάνες αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: τα πάσης φύσεως και προέλευσης ποσά που διαθέτουν οι αιρετοί αντιπρόσωποι της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την αντιμετώπιση κάθε είδους αναγκών τους κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου.

ια) Εκλογικές δαπάνες υποψηφίων αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: τα ποσά που καταβάλλονται για τις ανάγκες των υποψηφίων ή/και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου των προεκλογικών δαπανών. Κάθε είδους προσφορές, δωρεές, αποτιμώμενες σε χρήμα παροχές σε είδος και διευκολύνσεις, αμειβόμενη εργασία προς αυτούς, κάθε ποσό που καταβάλλεται για τη μίσθωση αιθουσών και πολιτικών γραφείων, την αγορά, έκδοση, κυκλοφορία και διακίνηση εντύπων, την καταχώριση και προβολή μηνυμάτων από τον τύπο και την παροχή κάθε μορφής υπηρεσιών από επιχειρήσεις διαφημίσεων, τύπου και δημοσίων σχέσεων.

ιβ) Τραπεζικός λογαριασμός: λογαριασμός που τηρείται αποκλειστικά σε ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα εδρεύον και εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια, μέσα από τον οποίο διακινούνται υποχρεωτικά όλα τα έσοδα και τα έξοδα κάθε πολιτικού κόμματος και συνασπισμού κομμάτων, καθώς και υποψηφίων ή/και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ιγ) Εισφορές σε είδος: κάθε είδους παροχές και διευκολύνσεις στους δικαιούχους που δεν είναι χρηματικές αλλά αποτιμώνται σε χρήμα, όπως είναι ιδίως η εργασία που παρέχεται από δημοσίους υπαλλήλους που έχουν αποσπαστεί ή διατεθεί στους δικαιούχους χρηματοδότησης. Οι εισφορές σε είδος περιλαμβάνονται στα έσοδα των δικαιούχων χρηματοδότησης.

ιδ) Ελεγχόμενα πρόσωπα: Τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου του παρόντος νόμου ως προς τις δαπάνες και τα έσοδα τους, ήτοι:

[...]

ιδβ) Οι υποψήφιοι αντιπρόσωποι της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

[...]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 112 παρ.7 Ν.4604/2019 «Ειδικά για το έτος 2019, η ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων είναι προαιρετική: α) για τις εκλογικές αναμετρήσεις ανάδειξης αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή στην Βουλή των Ελλήνων και β) για τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα', ιδγ' και ιδε' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 όπως ισχύει, για το οικονομικό έτος 2018».

ιε) Επιτροπή Ελέγχου: Η Επιτροπή Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης του άρθρου 3Α του ν. 3213/2003, όπως ισχύει.

Σημειώνεται ότι η απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου, που προβλέπεται στην § 1, περ. δ, στοιχ. δβ, δεν έχει εκδοθεί ακόμη κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος σημειώματος. Είναι άγνωστο εάν θα εκδοθεί και ποιο θα είναι το περιεχόμενό της, σε ό,τι αφορά τους υποψηφίους βουλευτές. Εικάζεται πάντως ότι δεν θα τοποθετεί την έναρξη ισχύος των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από τις διατάξεις του Ν. 3023/2002, σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης της προεκλογικής περιόδου, σύμφωνα με όσα αναλυτικά εξηγήθηκαν στο πρώτο κεφάλαιο του σημειώματος αυτού, υπό τον τίτλο «Προεκλογική Περίοδος».

Άρθρο 6

«Διακίνηση εσόδων και δαπανών υποψηφίων ή/και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου»

1. Όλα τα έσοδα και οι δαπάνες κάθε υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διακινούνται υποχρεωτικώς μέσω ενός και μοναδικού τραπεζικού λογαριασμού.

Κατ' εξαίρεση κάθε υποψήφιος ή/και αιρετός αντιπρόσωπος της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δύναται να πραγματοποιεί, αποκλειστικά προς κάλυψη των δαπανών του, πληρωμές σε τρίτους, χωρίς χρήση του λογαριασμού της παρούσας παραγράφου, εφόσον οι πληρωμές αυτές συνολικά δεν υπερβαίνουν το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ, για όλη τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου προεκλογικών δαπανών και εσόδων και συνοδεύονται από τις αντίστοιχες αποδείξεις, τιμολόγια και συναφή παραστατικά που αποδεικνύουν τη δαπάνη.

2. Όλα τα έσοδα καταλήγουν αποκλειστικά σε αυτόν τον τραπεζικό λογαριασμό. Οι δαπάνες του κάθε υποψηφίου ή/και αιρετού αποδεικνύονται με ταμειακές αποδείξεις, τιμολόγια, τραπεζικές επιταγές, εμβάσματα και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, ώστε να πιστοποιείται εμφανώς το πρόσωπο του χρηματοδότη.

3. Τα ελεγχόμενα πρόσωπα του παρόντος άρθρου υποχρεούνται να ανοίξουν τον ανωτέρω τραπεζικό λογαριασμό εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από την υποβολή της υποψηφιότητάς τους και [τα Πιστωτικά Ιδρύματα] οφείλουν να τον γνωστοποιήσουν αυθημερόν στην αρμόδια Επιτροπή Ελέγχου.

Παράλληλα ο υποψήφιος ή/και αιρετός αντιπρόσωπος γνωστοποιεί και όλους τους άλλους λογαριασμούς στους οποίους είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος σε πιστωτικό ίδρυμα εδρεύον στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Σε περίπτωση που η Επιτροπή Ελέγχου διαπιστώσει την ύπαρξη μη δηλωμένου λογαριασμού ή διακίνησης χρημάτων μέσω άλλου λογαριασμού πλην της παραγράφου 1 του παρόντος, για τα έσοδα, όπως προσδιορίζονται στο στοιχείο η' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, και τις δαπάνες, όπως προσδιορίζονται στα στοιχεία ια' και ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, του υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου, το περιεχόμενο του λογαριασμού δύναται να κατασχεθεί υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Κάθε υποψήφιος οφείλει να ανοίξει έναν ειδικό λογαριασμό για τα εκλογικά έσοδα και έξοδά του, σε οποιαδήποτε από τις τράπεζες που είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν στην χώρα. Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει, για τον σκοπό αυτό, κάποιον από τους ήδη υφιστάμενους

τραπεζικούς του λογαριασμούς. Για πληροφορίες ως προς την ακολουθητέα διαδικασία γνωστοποίησης των στοιχείων του ειδικού λογαριασμού (τράπεζα και αριθμός λογαριασμού), καθώς και του συνόλου των εν γένει τηρουμένων από τους υποψηφίους λογαριασμών κατά τα προβλεπόμενα στον νόμο, απευθύνεστε στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής, Μέγαρο Αρβανίτη, Γραφείο 412, Βασιλίσσης Σοφίας 11, 106 72 Αθήνα (τηλέφωνα 210 3692271 και 210 3692174, 210 392403, ηλεκτρονική σελίδα epitropielegchou.parliament.gr).

Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, να αναγράψει ο υποψήφιος το διαθέσιμο υπόλοιπο που υπάρχει σε καθέναν από τους παραπάνω λογαριασμούς του.

Σε ό,τι αφορά την ορθή συμμόρφωση των υποψηφίων προς τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις σχετικές με τα έσοδα και τις δαπάνες τους διατάξεις του νόμου, μπορούν να ληχθούν τα ακόλουθα:

- Οι συνολικές δαπάνες του υποψηφίου, για τις ανάγκες της προεκλογικής του εκστρατείας, δεν πρέπει να υπερβούν το ανώτατο όριο προεκλογικών δαπανών που θα καθορισθεί, μέσα σε πέντε ημέρες από την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (βλ. άρθρο 14 § 2 του νόμου).
- Οι συνολικές δαπάνες του υποψηφίου, για τις ανάγκες της προεκλογικής του εκστρατείας, δεν πρέπει να υπερβούν τα συνολικά του έσοδα.
- Ως έσοδα του υποψηφίου θεωρούνται τόσο τα ίδια κεφάλαια που θα δαπανήσει για τις ανάγκες της προεκλογικής του εκστρατείας όσο και οι εισφορές, σε χρήμα, από τρίτα πρόσωπα, κατά τις προβλεπόμενες διακρίσεις και απαγορεύσεις (βλ. άρθρα 7B και 8 §2 του νόμου).
- Ως δαπάνες του υποψηφίου θεωρούνται όχι μόνον τα ποσά που πραγματικά θα δαπανήσει για τις ανάγκες της προεκλογικής του εκστρατείας, όπως αυτά θα αποδεικνύονται από τα παραστατικά που προβλέπει ο νόμος, αλλά και η τεκμαρτή αξία των προσφορών, παροχών και διευκολύνσεων που θα του παράσχουν, τυχόν, τρίτα φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με όσα θα καθορίζονται ειδικότερα στην ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.
- **Οι συνολικές δαπάνες του υποψηφίου για καταχωρήσεις διαφημιστικών μηνυμάτων στον τύπο δεν πρέπει να υπερβούν το είκοσι τοις εκατό (20%) του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους εκλογικών δαπανών, όπως αυτό θα καθορισθεί**

με την κατά τα ανωτέρω απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (βλ. άρθρο 14 § 5 του νόμου).

- Συνιστάται να γίνει μια αρχική κατάθεση στον ειδικό εκλογικό λογαριασμό, κατά τον συντομότερο δυνατό χρόνο μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου. Πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να αντικρίζονται, κατά το δυνατόν, οι αναλήψεις και οι πληρωμές που θα πραγματοποιούνται, από πλευράς χρονικής εγγύτητας, ειδικά μάλιστα σε ό,τι αφορά τις πιο σημαντικές δαπάνες, όπως π.χ. την δαπάνη για εκτύπωση του προεκλογικού υλικού (κάρτες, φυλλάδια κλπ) του υποψηφίου.

Άρθρο 7B

«Τρόποι και περιορισμοί χρηματοδότησης υποψηφίων ή/και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου»

1. Η χρηματοδότηση γίνεται με ονομαστικές καταθέσεις στον τραπεζικό λογαριασμό της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου που διαθέτει κάθε υποψήφιος ή/και αιρετός αντιπρόσωπος της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η χρηματοδότηση μπορεί να πραγματοποιηθεί και με όποια άλλη μέθοδο επιτρέπει τη σύνδεση του προσφερόμενου ποσού με κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο μπορεί να ταυτοποιηθεί.

2. Για κάθε ιδιωτική χρηματοδότηση που εισπράττεται από τον ανωτέρω υποψήφιο ή/και αιρετό χωρίς τραπεζική κατάθεση στο λογαριασμό της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου, εκδίδεται υποχρεωτικά απόδειξη είσπραξης, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός δελτίου ταυτότητας του καταθέτοντος προσώπου. Κάθε ιδιωτική χρηματοδότηση στον ανωτέρω υποψήφιο ή/και αιρετό που υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ διενεργείται υποχρεωτικά μόνο μέσω του τραπεζικού λογαριασμού της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

3. Κατάθεση στο λογαριασμό της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου επιτρέπεται μόνο εφόσον υπάρξει προηγούμενη συναίνεση του κατά τα ανωτέρω υποψηφίου ή/και αιρετού και διενεργείται μόνο επώνυμα, με ευθύνη της τράπεζας ως προς τη διαπίστωση των στοιχείων ταυτότητας του καταθέτη.

4. Απαγορεύονται η χρηματοδότηση και κάθε είδους παροχές προς τους κατά τα ανωτέρω υποψηφίους ή/και αιρετούς από:

α. Φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν την ελληνική ιθαγένεια.

β. Νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

γ. Οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης κάθε βαθμού.

δ. Φυσικά πρόσωπα, τα οποία είναι ιδιοκτήτες ή εκδότες ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων πανελληνίας ή τοπικής κυκλοφορίας ή είναι ιδιοκτήτες ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών, εν γένει, σταθμών, καθώς και από συζύγους και κατιόντες αυτών.

Σε ό,τι αφορά την προηγούμενη συναίνεση του υποψηφίου βουλευτή για την κατάθεση, από τρίτο χρηματοδότη, οποιουδήποτε ποσού στον ειδικό αυτό τραπεζικό λογαριασμό του, πρέπει να λεχθεί πως δεν υπάρχει συγκεκριμένη μέθοδος ή τύπος για την παροχή της. Είναι φανερό ότι κάθε τρίτος, που επιθυμεί να χρηματοδοτήσει τον εκλογικό αγώνα του υποψηφίου, πρέπει πρώτα να έρθει σε συνεννόηση μαζί του, αν μη τι άλλο για να πληροφορηθεί τον αριθμό του ειδικού λογαριασμού στον οποίο θα καταθέσει την συνεισφορά του. Κατά το στάδιο, λοιπόν, αυτό θα πρέπει να υπάρξει σχετική συνεννόηση, ώστε ο καταθέτης να συνοδεύεται στην τράπεζα από τον ίδιο τον υποψήφιο, ή συνεργάτη του εφοδιασμένο με απλή έγγραφη συναίνεση του υποψηφίου (που δεν θα είναι όμως γενική και αόριστη, αλλά θα αφορά τον συγκεκριμένο καταθέτη — χρηματοδότη του). Συνιστάται στους υποψήφιους να έλθουν σε σχετική συνεννόηση με τον Διευθυντή του υποκαταστήματος της τράπεζας όπου θα ανοίξουν τον ειδικό λογαριασμό, ώστε να διερευνηθεί η δυνατότητα παροχής της συναίνεσης του υποψηφίου και με άλλους τρόπους (π.χ. μέσω e-mail). Η τηλεφωνική παροχή συναίνεσης, ακόμη και αν την αποδεχθεί η τράπεζα, πρέπει να αποφεύγεται γιατί δεν μπορεί να αποδειχθεί, εκ των υστέρων.

Άρθρο 8 **Όρια ιδιωτικής χρηματοδότησης**

[...]

2. Η ιδιωτική χρηματοδότηση υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το ίδιο πρόσωπο, κατά τη διάρκεια του ιδίου έτους, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

3. Σε περίπτωση χρηματοδότησης κατά παράβαση της παραγράφου 1 ή/και 2 του παρόντος άρθρου ο χρηματοδότης τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως ενός έτους και χρηματική ποινή.

4. Ιδιωτική χρηματοδότηση που υπερβαίνει ανά έτος τα όρια χρηματοδότησης της παραγράφου 1 ή/και 2 του παρόντος άρθρου, πρέπει να επιστραφεί στον χρηματοδότη το συντομότερο δυνατόν. Αν η επιστροφή της ιδιωτικής χρηματοδότησης αποδεικνύεται αδύνατη, το ποσόν πρέπει να κατατίθεται αμελλητί από τον δικαιούχο χρηματοδότησης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στο τέλος του έτους.[...]

Κατά την αληθή έννοια του νόμου, οι υποψήφιοι βουλευτές μπορούν να χρηματοδοτήσουν και με δικά τους κεφάλαια, εν όλω ή εν μέρει, την προεκλογική τους εκστρατεία. Αν όμως δεχθούν χρηματοδότηση από τρίτους (με την επιφύλαξη, βεβαίως, των απαγορεύσεων της § 4 του άρθρου 7B του νόμου) πρέπει οπωσδήποτε να τηρηθεί το χρηματικό όριο της §2 του άρθρου αυτού, ανά χρηματοδότη.

Σημειώνεται πως η έννοια του «τρίτου» περιλαμβάνει κάθε άλλο πρόσωπο εκτός από τον ίδιο τον υποψήφιο, ακόμη δηλαδή και τους πιο στενούς συγγενείς του.

Σε ό,τι αφορά την χρηματοδότηση από ίδια διαθέσιμα κεφάλαια του υποψηφίου βουλευτή, είναι χρήσιμο να λεχθεί ότι:

- Τα αναγκαία κεφάλαια πρέπει να μεταφερθούν από τον ή τους τραπεζικούς λογαριασμούς του υποψηφίου στον έναν και μόνο εκλογικό τραπεζικό λογαριασμό του, ο οποίος πρέπει να ανοιχθεί όπως προβλέπεται στο άρθρο 6 του νόμου. Καμία δαπάνη δεν πρέπει να πραγματοποιηθεί εάν δεν αντικρίζεται προς επαρκές διαθέσιμο υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού.
- Κατά τον έλεγχο πρέπει να αποδεικνύεται ότι ο υποψήφιος είχε πραγματι στην κατοχή του τα κεφάλαια που διέθεσε εξ ιδίων και μάλιστα σε χρόνο προγενέστερο από την κατάθεσή τους στον ένα και μοναδικό εκλογικό τραπεζικό λογαριασμό του άρθρου 6 του νόμου, καθώς βεβαίως και από τις προεκλογικές δαπάνες που πραγματοποίησε. Η απόδειξη μπορεί να γίνει με κάθε πρόσφορο μέσο (π.χ. να προκύπτει από το υπόλοιπο του τραπεζικού του λογαριασμού πριν την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, ή από το τίμημα της πώλησης περιουσιακού του στοιχείου, προκειμένου να χρηματοδοτήσει τον προεκλογικό του αγώνα κλπ).

Σημειώνεται ιδιαίτερα πως, σε ό,τι αφορά τους σχετικούς ελέγχους που διενεργεί η Επιτροπή Ελέγχου, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις για το τραπεζικό, χρηματιστηριακό και φορολογικό απόρρητο.

Άρθρο 12

«Απαγορεύσεις για τους υποψήφιους βουλευτές κατά την προεκλογική περίοδο»

1. Κατά την προεκλογική περίοδο απαγορεύεται στους υποψήφιους βουλευτές:

α. Η ανάρτηση ή επικόλληση σε εξωτερικούς, δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, καθώς και σε κάθε μορφής αυτοκινούμενα μέσα, αεροπανώ, πανώ, γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών και κάθε άλλου είδους υλικού προβολής, η εγκατάσταση πρόσκαιρων κατασκευών οποιασδήποτε μορφής για την προσωπική τους προβολή, καθώς και η χρήση χρωστικών ουσιών και η αναγραφή συνθημάτων σε οποιονδήποτε εξωτερικό χώρο. Οι δήμαρχοι και οι πρόεδροι κοινοτήτων υποχρεούνται για την άμεση καθαίρεση των αεροπανώ και πανώ, την αποκόλληση των γιγαντοαφισών, αφισών, φωτογραφιών κ.λπ., την αποσυναρμολόγηση των πρόσκαιρων κατασκευών και τον καθαρισμό από χρωστικές ουσίες των εξωτερικών χώρων. Παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης, εφόσον έχει προηγηθεί σχετική έγγραφη ενημέρωση από την Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων της

παραγράφου 9 του άρθρου 21 του παρόντος νόμου, επισύρει την κύρωση της παραγράφου 4 του άρθρου 27 του νόμου αυτού.

β. Η διακίνηση κάθε μορφής ένθετων φυλλαδίων μέσω του τύπου.

γ. Η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων μέσω των δημόσιων και ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης ή των φορέων παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών. Απαγορεύεται επίσης, από δημόσιους και ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, καθώς και από φορείς παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, η μετάδοση κάθε είδους εκπομπών, οι οποίες παρουσιάζονται, αμέσως ή εμμέσως, από υποψήφιους βουλευτές.

δ. Η διακίνηση προεκλογικού υλικού από υποψήφιους βουλευτές μέσω του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών Ν.Π.Ι.Δ..

ε. i. Η λειτουργία εκλογικών κέντρων από υποψήφιους ή από τρίτους χάριν υποψηφίων.

ii. Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια του εκλογικού κέντρου τα πολιτικά γραφεία των υποψηφίων βουλευτών, εφόσον δεν είναι εγκατεστημένα σε ισόγειους χώρους. Εξαιρούνται της απαγόρευσης εγκατάστασης, σε ισόγειους χώρους, πολιτικά γραφεία βουλευτών, τα οποία λειτουργούν, συνεχώς από την 31η Δεκεμβρίου 2000 μέχρι και την ημερομηνία διενέργειας των εκλογών.

iii. Για τους υποψήφιους βουλευτές, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, ο επιτρεπόμενος αριθμός χρήσης πολιτικών γραφείων, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3).

iv. Για τα πολιτικά γραφεία ισχύουν οι σχετικοί περιορισμοί της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου, καθώς και απαγόρευση χρήσης μεγαφωνικών εγκαταστάσεων, με εξαίρεση την ύπαρξη πινακίδας με τα αναγκαία προσδιοριστικά στοιχεία του υποψηφίου βουλευτή.

v. Η παραχώρηση της χρήσης ή η μίσθωση υπαίθριων ή στεγαζόμενων χώρων, από και προς τρίτους, για τη λειτουργία εκλογικών κέντρων και εντευκτηρίων, κάθε μορφής, σε σχέση με την προβολή υποψηφιότητας βουλευτή, συνιστά ποινικό αδίκημα για τους κύριους των ακινήτων, τους εκμισθωτές και τους μισθωτές τούτων, το οποίο τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον ενός έτους.

στ. Η τιμολόγηση των εξόδων και η παροχή ποσοστού έκπτωσης από τις επιχειρήσεις τύπου, να είναι διαφοροποιημένη μεταξύ των υποψηφίων.

2. Οι εμφανίσεις υποψηφίων βουλευτών σε πάσης φύσεως εκπομπές δημόσιων ή ιδιωτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, καθώς και σε φορείς παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, υπό οποιαδήποτε μορφή, επιτρέπεται, ως εξής:

α. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας, επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψηφίου βουλευτή, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, μόνο μία φορά. [...]

β. Σε κάθε ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας, επιτρέπεται η εμφάνιση του υποψηφίου βουλευτή, κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου, μέχρι δύο φορές. [...]

γ. Ως εμφανίσεις κατά την έννοια της παρούσας παραγράφου θεωρούνται οι προσωπικές συνεντεύξεις των υποψηφίων, η συμμετοχή τους σε οργανωμένες συζητήσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τα δελτία ειδήσεων, καθώς και η κάλυψη, κατόπιν αιτήματος του

υποψήφιου βουλευτή και υποψήφιου μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της προεκλογικής του δραστηριότητας.

3. Από τους περιορισμούς της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται οι Πρόεδροι ή Αρχηγοί κομμάτων και οι υποψήφιοι βουλευτές επικρατείας.

Το άρθρο αυτό περιέχει μια πλειάδα περιορισμών και απαγορεύσεων που ενδιαφέρουν αμεσότατα, από πρακτική άποψη, τους υποψήφιους βουλευτές και, για τον λόγο αυτό οι υποψήφιοι παρακαλούνται να διαβάσουν πολύ προσεκτικά τα παρακάτω σχόλια, επισημάνσεις και διευκρινίσεις:

1. Στην περίπτωση (β) της § 1, η έννοια του «τύπου» περιλαμβάνει όλα ανεξαιρέτως τα σχετικά έντυπα (εφημερίδες, περιοδικά, ένθετα κλπ) που κυκλοφορούν μέσα στα όρια της ελληνικής επικρατείας, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα τους ως κυρίως ενημερωτικών ή κυρίως ψυχαγωγικών, της γλώσσας στην οποία εκδίδονται, της πανελλήνιας ή τοπικής κυκλοφορίας τους, καθώς και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους.

2. Στην περίπτωση (γ) της § 1, οι περιορισμοί που εισάγονται δεν αφορούν τα έντυπα μέσα ενημέρωσης και το διαδίκτυο. Η απαγόρευση «...έμμεσης...» παρουσίας ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής εκπομπής από υποψήφιο βουλευτή αναφέρεται και στις περιπτώσεις εκείνες όπου η δομή της εκπομπής περιλαμβάνει έναν κεντρικό παρουσιαστή και έναν ή περισσότερους άλλους, μονίμως ή περιστασιακά παριστάμενους, που τον συνεπικουρούν στην παρουσίασή της χωρίς να έχουν την ιδιότητα του προσκεκλημένου.

3. Στην περίπτωση (ε) στοιχείο i της § 1, η απαγόρευση λειτουργίας εκλογικών κέντρων είναι απόλυτη και καθολική. Η έννοια του εκλογικού κέντρου δεν προσδιορίζεται στον νόμο, αλλά συνάγεται και οριοθετείται σαφώς από την μακροχρόνια πρακτική του παρελθόντος και τα διδάγματα της κοινής πείρας. Αφορά χώρους (είτε ακίνητα ή τμήματα ακινήτων, είτε ειδικές κατασκευές σε ανοικτούς χώρους, από οποιοδήποτε υλικό, στεγασμένες ή όχι) όπου η πρόσβαση του κοινού είναι ελεύθερη και η διεξαγόμενη εντός τους προεκλογική δραστηριότητα ευχερώς ορατή και αντιληπτή, ως τέτοια, από όσους διέρχονται από το σημείο που είναι εγκατεστημένα. **Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν υπ' όψη τους ότι η εκ μέρους τους παράβαση της απαγόρευσης αυτής μπορεί να προκαλέσει, εφ' όσον εκλεγούν ως βουλευτές, την έκπτωσή τους από το βουλευτικό αξίωμα.**

4. Στην περίπτωση (ε) στοιχείο iii της § 1, στον ανώτατο αριθμό των τριών πολιτικών γραφείων δεν περιλαμβάνονται άλλοι χώροι, στο ίδιο κτήριο, που λειτουργούν συμπληρωματικά και υποστηρικτικά για την εξυπηρέτηση του κυρίως πολιτικού του γραφείου, και χρησιμοποιούνται π.χ.

ως χώρος φύλαξης εντύπου ή άλλου υλικού, αίθουσα αναμονής κλπ. Η φράση «...ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους ...» έχει την έννοια ότι ο υποψήφιος μπορεί να εγκαταστήσει πολιτικό γραφείο και εκτός της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διεκδικεί την εκλογή του.

5. Στην περίπτωση (ε) στοιχείο iv της § 1, η πινακίδα με τα αναγκαία προσδιοριστικά στοιχεία του υποψήφιου βουλευτή μπορεί να έχει μήκος έως τρία (3) μέτρα και ύψος έως ένα (1) μέτρο. Τα στοιχεία που «προσδιορίζουν» τον υποψήφιο βουλευτή είναι, ασφαλώς, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, το όνομα και το έμβλημα του κόμματος, η ιδιότητά του ως υποψηφίου και η εκλογική περιφέρεια (π.χ. υποψήφιος βουλευτής Άρτας) κτλ.

6. Σε ό,τι αφορά τα αναφερόμενα στις περιπτώσεις (α) και (β) της § 2, **ως ραδιοφωνικοί σταθμοί εθνικής εμβέλειας πρέπει να θεωρηθούν μόνον οι διάφοροι σταθμοί — προγράμματα της κρατικής ραδιοφωνίας, ενώ ως ραδιοφωνικοί σταθμοί τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας θεωρούνται όλοι οι υπόλοιποι.** Ως προς τους τηλεοπτικούς σταθμούς παραπέμπουμε στην επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (www.esr.gr), όπου σε ειδικό πεδίο (ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ) και σε επιμέρους αυτού ενότητα υπό τον τίτλο Λειτουργούντες Τηλεοπτικοί Σταθμοί Εθνικής Εμβέλειας, ως τέτοιοι – **πέραν της Δημόσιας Τηλεόρασης** – μνημονεύονται οι εξής:

- **ANTENNA** (ANTENNA ΤΩ Α.Ε.)
- **ALPHA** (ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.)
- **ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ** (ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV Α.Ε.)
- **OPEN** – πρώην Epsilon TV (ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε.)
- **ΣΚΑΪ** (ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ)
- **STAR** (ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.)

Ως τηλεοπτικοί σταθμοί τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας θεωρούνται όλοι οι υπόλοιποι τηλεοπτικοί σταθμοί που λειτουργούν στην χώρα.

Σε ό,τι αφορά τους φορείς παροχής κάθε μορφής συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών, καθώς και για κάθε άλλο ερώτημα που αφορά τα οριζόμενα στις περιπτώσεις (α) και (β) της § 2 του άρθρου αυτού, οι υποψήφιοι βουλευτές πρέπει να απευθύνονται στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (τηλ: 213 1502300 και 213 1502390).

7. Στην περίπτωση (γ) της § 2, πρέπει να τονισθεί ότι απαγορεύεται η, καθ' υπέρβαση του επιτρεπόμενου αριθμού εμφανίσεων, κάλυψη της προεκλογικής εκστρατείας υποψήφιου βουλευτή μόνον όταν αποδεικνύεται ότι έγινε ύστερα από δικό του αίτημα προς τους υπεύθυνους ή τους δημοσιογράφους του μέσου. Σε αντίθετη περίπτωση, ευθύνη υπέχει μόνον το μέσο και οι νόμιμοι εκπρόσωποί του.

Άρθρο 14

«Ανώτατο όριο των εκλογικών δαπανών των υποψήφιων βουλευτών»

1. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή στις εκλογές, στις οποίες συνυπολογίζεται και η αξία των αποτιμώμενων παροχών και διευκολύνσεων, καθορίζεται με βάση τον αριθμό των εδρών της εκλογικής περιφέρειας στην οποία θέτει υποψηφιότητα. [...]
2. Το ανώτατο όριο επιτρεπόμενων εκλογικών δαπανών, που προκύπτει με βάση τους υπολογισμούς της παρ. 1, προσδιορίζεται για κάθε εκλογική περιφέρεια με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται εντός πέντε (5) ημερών από την προκήρυξη των εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Οι συντελεστές της παρ. 1 μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
4. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για κάθε υποψήφιο βουλευτή Επικρατείας στις βουλευτικές εκλογές καθορίζεται στο ύψος που ισχύει κάθε φορά για τους υποψήφιους βουλευτές της Α' Εκλογικής Περιφέρειας Αθηνών, [...].
5. Το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο εκλογικών δαπανών για καταχωρήσεις διαφημιστικών μηνυμάτων στον τύπο για κάθε υποψήφιο βουλευτή καθορίζεται στο είκοσι τοις εκατό (20%) του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους εκλογικών δαπανών, όπως ορίζεται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 15

«Διαχείριση των οικονομικών»

[...]

2. Οι υποψήφιοι ή/και αιρετοί αντιπρόσωποι της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των οικονομικών τους.

Άρθρο 16Α

«Υποχρεώσεις ελεγχόμενων προσώπων»

1. Τα ελεγχόμενα πρόσωπα όπως περιγράφονται στο στοιχείο ιδ` της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου οφείλουν όπως καταθέτουν στην Επιτροπή Ελέγχου:

[...]

β) Όσον αφορά τα υπό στοιχεία ιδβ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ελεγχόμενα πρόσωπα, αναλυτικές καταστάσεις, παραστατικά και αποδείξεις εσόδων και εξόδων, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο αποδεικτικό της χρηματοδότησής τους και της διαχείρισης των οικονομικών τους στοιχείων για την περίοδο ελέγχου των προεκλογικών δαπανών και εσόδων το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την πραγματοποίηση των εκλογών. Τα ανωτέρω παραστατικά καταθέτουν οι υποψήφιοι αντιπρόσωποι της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εξελέγησαν, καθώς και οι αναπληρωματικοί των συνδυασμών των κομμάτων ή συνασπισμών κομμάτων, με τις εξής διακρίσεις:

αα) Ο πρώτος αναπληρωματικός για τις εκλογικές περιφέρειες στις οποίες εκλέγονται ένας (1) έως και πέντε (5) βουλευτές.

ββ) Οι δύο πρώτοι αναπληρωματικοί σε όσες εκλέγονται από έξι (6) έως και δέκα (10) βουλευτές.

γγ) Οι τρεις πρώτοι αναπληρωματικοί για την εκλογική περιφέρεια Α' Θεσσαλονίκης.

δδ) Οι τέσσερις πρώτοι αναπληρωματικοί για την εκλογική περιφέρεια Α' Αθηνών και

εε) Οι πέντε πρώτοι αναπληρωματικοί για την εκλογική περιφέρεια Β' Αθηνών.

Σε περίπτωση ανάδειξης στο βουλευτικό αξίωμα, αναπληρωματικού, καθ' υπέρβαση των ανωτέρω διακρίσεων, ο βουλευτής που αναδείχτηκε υποχρεούται να υποβάλει την αναλυτική κατάσταση του πρώτου εδαφίου της παρούσας περίπτωσης, στην Επιτροπή του άρθρου 21 του παρόντος νόμου εντός τριάντα (30) ημερών από την ορκωμοσία του.

Άρθρο 21

«Η Επιτροπή Ελέγχου και οι αρμοδιότητές της»

1. Ο έλεγχος των υπό στοιχείο ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου προσώπων, καθώς και η τήρηση των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, ανατίθεται στην Επιτροπή Ελέγχου του στοιχείου ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, η οποία ενεργεί, ως ειδικό όργανο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος.

2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι οι ακόλουθες:

α) Στην Επιτροπή Ελέγχου διαβιβάζονται οι καταγγελίες που αφορούν πιθανές παραβάσεις του παρόντος νόμου, τις οποίες εξετάζει κατ' αποκλειστικότητα και αποφαινεται αιτιολογημένα επ' αυτών.

γ) Η Επιτροπή Ελέγχου ρυθμίζει με πράξεις του Προέδρου της κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου ως προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα του υπό στοιχείο ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1.

δ) Η Επιτροπή Ελέγχου έχει σε θέματα ελέγχου των οικονομικών των υπό στοιχείο ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου προσώπων, την αρμοδιότητα της παραγράφου 4 του άρθρου 3B του ν.3213/2003, όπως ισχύει.

[...]

ζ) Η Επιτροπή Ελέγχου έχει, προς διαπίστωση των παραβάσεων του παρόντος νόμου, την εξουσία να ελέγχει πλήρως τα πάσης φύσεως βιβλία, δηλώσεις, έγγραφα και λοιπά στοιχεία που της προσκομίζουν τα ελεγχόμενα πρόσωπα και οι υπόχρεοι, δύναται να λαμβάνει ένορκες ή ανωμοτί, κατά την κρίση της, καταθέσεις, στις περιπτώσεις που προβλέπεται επιβολή διοικητικών κυρώσεων, με την επιφύλαξη του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο θεωρείται αναγκαίο για τον έλεγχο της εφαρμογής του παρόντος νόμου. Η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να ορίσει προθεσμία στα

ελεγχόμενα πρόσωπα για παροχή διευκρινήσεων ή συμπλήρωση των στοιχείων που καταθέτουν ως προς τη χρηματοδότηση, την οικονομική διαχείριση και την προέλευση των πάσης φύσεως πόρων που τελούν αμέσως ή εμμέσως υπό τον έλεγχο τους. Το έργο της Επιτροπής Ελέγχου επικουρείται από έναν Εισαγγελέα Πρωτοδικών ειδικών αρμοδιοτήτων και αποκλειστικής ενασχόλησης με τις υποθέσεις του παρόντος νόμου, ο οποίος θα παρέχει στην Επιτροπή κάθε αναγκαία συνδρομή, κατά την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της, ο οποίος διορίζεται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου μετά από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου. Η θητεία του είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται για μια ακόμα φορά.

η) Η εξέταση των οικονομικών των υποψήφιων αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατά την περίοδο ελέγχου προεκλογικών δαπανών, ολοκληρώνεται εντός πέντε (5) μηνών από την υποβολή στην Επιτροπή Ελέγχου των στοιχείων, τα οποία προβλέπονται στο στοιχείο β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α του παρόντος νόμου.

θ) Καταγράφει πλήρως και αποτιμά χρηματικά τις εισφορές σε είδος που έλαβαν χώρα, κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου των προεκλογικών δαπανών, στους δικαιούχους χρηματοδότησης, σύμφωνα με την αγοραία τιμή.

[...]

ια) Εκδίδει αιτιολογημένα πορίσματα για τους ελέγχους που διενεργεί, όπου καταγράφει και τη γνώμη της μειοψηφίας.

ιβ) Σε περίπτωση τέλεσης ποινικών αδικημάτων διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση τα πορίσματα με τα οποία διαπιστώθηκαν αυτά στον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα.

ιγ) Εξετάζει αν τα ποσά της χρηματοδότησης προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα' έως ιδγ', της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, διατέθηκαν για τις προβλεπόμενες από το νόμο δραστηριότητες και σε αρνητική περίπτωση επιβάλλει στα ελεγχόμενα πρόσωπα πρόστιμο ισόποσο με το διπλάσιο του παρανόμως διατεθέντος ποσού, εκτός εάν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο.

ιδ) Τηρεί και διαχειρίζεται:

1. Ηλεκτρονική εφαρμογή για την υποβολή εγγράφων που αφορούν σε γνωστοποιήσεις και λοιπές υποχρεώσεις των ελεγχόμενων προσώπων όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 16Α του παρόντος. Τα δεδομένα που τηρούνται στην ηλεκτρονική εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου και η επεξεργασία τους, ο τρόπος διαπίστευσης και πρόσβασης των χρηστών σε αυτή, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκεκριμένη ηλεκτρονική εφαρμογή καθορίζονται με απόφαση του προέδρου της επιτροπής, μετά από εισήγησή της, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι κατάλογοι των ελεγχόμενων προσώπων κατά κατηγορία αποστέλλονται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες, για την ανακήρυξη των υποψηφίων και των επιτυχόντων, αρχές, αυθημερόν μετά την οριστικοποίησή τους, για την εισαγωγή των αντίστοιχων στοιχείων στην ηλεκτρονική εφαρμογή.

2. Επίσημη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, στην οποία η πρόσβαση για ενημέρωση είναι ελεύθερη και στην οποία δημοσιοποιεί:

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 112 παρ.7 Ν.4604/2019 «Ειδικά για το έτος 2019, η ηλεκτρονική υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων είναι προαιρετική: α) για τις εκλογικές αναμετρήσεις ανάδειξης αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή στην Βουλή των Ελλήνων και β) για τα στοιχεία που υποβάλλονται από τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα', ιδγ' και ιδε' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 όπως ισχύει, για το οικονομικό έτος 2018.

[...]

ιδε) Τα πλήρη στοιχεία κάθε φυσικού προσώπου που χρηματοδοτεί τους υπό στοιχείο εβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου δικαιούχους χρηματοδότησης, εφόσον η χρηματοδότηση υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ κατ' έτος, καθώς και τα ακριβή στοιχεία του χρηματοδοτούμενου και το ακριβές ποσό αυτής.
[...]

ιδη) Τα αιτιολογημένα πορίσματα για τους ελέγχους που διενεργεί, περιλαμβανομένης και της γνώμης της μειοψηφίας.
[...]

ιε) Διαβιβάζει απευθείας στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 100 του Συντάγματος τους φακέλους με τις παραβάσεις για τις οποίες συντρέχει λόγος έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα κατά το άρθρο 26 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 23 **«Γενικές διατάξεις»**

1. Στα κόμματα, τους συνασπισμούς και τους υποψήφιους βουλευτές επιβάλλονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης διατάξεων του νόμου αυτού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα επόμενα άρθρα.

2.α. Μετά τη σύνταξη της έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου και εφόσον με αυτή προτείνεται η διαβίβαση του φακέλου στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, κατ' άρθρο 26 του νόμου αυτού, ή η επιβολή κυρώσεων σε βάρος κομμάτων ή συνασπισμών, καθώς και υποψήφιων βουλευτών, αντίγραφο της κοινοποιείται με δικαστικό επιμελητή στα αρμόδια όργανα του κόμματος, κατ' άρθρο 15, ή στους υποψήφιους βουλευτές.

β. Τα ανωτέρω όργανα ή οι υποψήφιοι βουλευτές, υποβάλλουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της εκθέσεως, παρατηρήσεις για αντίκρουση του περιεχομένου της.

γ. Η Επιτροπή ελέγχου, αφού τις εξετάσει, υποβάλλει την τελική της έκθεση στον Πρόεδρο του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, εφόσον διαπιστώνεται παράβαση που μπορεί να οδηγήσει σε έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα ή στον Πρόεδρο της Βουλής, εφόσον προτείνεται επιβολή κυρώσεων.

3. Οι κυρώσεις σε βάρος κομμάτων, συνασπισμών κομμάτων και υποψήφιων βουλευτών επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Προέδρου της Βουλής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της τελικής έκθεσης της Επιτροπής Ελέγχου και κοινοποιείται στον παραβάτη και στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

4. [...] Το πρόστιμο που επιβάλλεται στα λοιπά κόμματα και τους υποψήφιους βουλευτές εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).

5. Τα ένδικα βοηθήματα που ασκούνται από τα κόμματα, τους συνασπισμούς και τους υποψήφιους βουλευτές κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμου, που αφορούν κυρώσεις, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, εισάγουν διοικητικές διαφορές ουσίας, οι οποίες εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το Συμβούλιο της επικρατείας.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος είσπραξης του επιβαλλόμενου προστίμου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με την εκτέλεση των κυρώσεων, που επιβάλλονται στα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων και στους υποψήφιους βουλευτές, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 25

«Κυρώσεις σε βάρος υποψηφίων ή/και αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου»

1. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής ή ελλιπούς ή αντικανονικής σύνταξης της κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16Α αναλυτικής κατάστασης εκλογικών εσόδων και δαπανών, επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι το 10% της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.
2. Υποψήφιος ή/και αιρετός αντιπρόσωπος της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που διακινεί έσοδα ή δαπάνες κατά παράβαση των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ή της παραγράφου 1 του άρθρου 7B ή παραλείπει να τηρήσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7B τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης. Με την ίδια κύρωση τιμωρείται και ο υποψήφιος ή/και ο αιρετός αντιπρόσωπος της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που δέχεται χρηματοδότηση ή άλλου είδους παροχή από φορείς ή πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 7B.
3. Υποψήφιοι βουλευτές που δέχθηκαν χρηματοδότηση κατά παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 8 τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι το 20% της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.
4. Σε περίπτωση παράβασης των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 12 επιβάλλεται στον υποψήφιο βουλευτή πρόστιμο μέχρι του ύψους της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης, ανάλογα με τη σοβαρότητα, τον αριθμό και τη συχνότητα των παραβάσεων, καθώς και την προκαλούμενη ρύπανση και προσβολή της αισθητικής.
5. Με την επιφύλαξη του επόμενου άρθρου, η υπέρβαση του επιτρεπόμενου ανώτατου ύψους εκλογικών δαπανών, όπως ορίζεται στις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου 14 ή η υπέρβαση του ανώτατου ορίου εκλογικών δαπανών για καταχώριση διαφημιστικών μηνυμάτων στον τύπο, όπως ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 14, τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι το δεκαπλάσιο της υπέρβασης.
6. Σε περίπτωση παράβασης της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 επιβάλλεται, στον υποψήφιο βουλευτή, πρόστιμο μέχρι το διπλάσιο της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.
7. Σε περίπτωση παράβασης των περιπτώσεων ε.ii, ε.iii και ε.iv της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου, σχετικά με τα πολιτικά γραφεία των υποψηφίων βουλευτών, επιβάλλεται, στους υποψήφιους βουλευτές, πρόστιμο μέχρι το ύψος της ετήσιας βουλευτικής αποζημίωσης.
8. Αιρετός αντιπρόσωπος που αρνείται να υπαχθεί ολικώς ή μερικώς και καθ' οιονδήποτε τρόπο στον έλεγχο της Επιτροπής Ελέγχου, όπως αυτός προβλέπεται στο Πέμπτο Μέρος του παρόντος νόμου, δεν λαμβάνει τη βουλευτική αποζημίωση που δικαιούται. Η κύρωση αυτή διαπιστώνεται με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου και ξεκινά να εφαρμόζεται από τον επόμενο της διαπιστωμένης παράβασης μήνα.

Διευκρινίζεται πως, όπου αναφέρεται ποινή που υπολογίζεται με βάση το ύψος της βουλευτικής αποζημίωσης, αυτή επιβάλλεται σε όλους τους παραβάτες υποψηφίους και όχι μόνον σ' αυτούς που εξελέγησαν τελικά.

Άρθρο 25Α
«Ποινικές κυρώσεις»

[...]

3. Σε περίπτωση χρηματοδότησης ή άλλων παροχών, κατά παράβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 6, όποιος χρηματοδότησε ή προέβη στην παροχή, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο ετών και χρηματική ποινή. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και οι ανωτέρω υποψήφιοι ή/και αιρετοί που, καίτοι γνώριζαν, αποδέχθηκαν χρηματοδότηση ή παροχή.

4. Οι ποινικές κυρώσεις ισχύουν ανεξάρτητα από τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 26
« Έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα»

1. Στις περιπτώσεις:

α. παράβασης της περ. ε.ί της παρ. 1 του άρθρου 12 και

β. υπέρβασης στο διπλάσιο του επιτρεπόμενου ορίου των εκλογικών δαπανών, όπως καθορίζεται στις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου 14, η Επιτροπή ελέγχου του άρθρου 21 «αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας ενώπιον της», διαβιβάζει το σχετικό φάκελο, με όλα τα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία, στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 100 του Συντάγματος, το οποίο, μετά προηγούμενη εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού, επιβάλλει ως κύρωση την έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα, «μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης του.

2. Ενώπιον του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου ακολουθείται η διαδικασία του Ν. 345/1976 (ΦΕΚ 141 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

3. Προϋπόθεση του παραδεκτού άσκησης προσφυγής, κατά το άρθρο 39 του Ν. 345/1976 (ΦΕΚ 141 Α'), προκειμένου για την έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα, σύμφωνα με την πρόβλεψη της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, είναι η προηγούμενη υποβολή σχετικής γραπτής και επώνυμης καταγγελίας στην Τοπική Επιτροπή ελέγχου Εκλογικών Παραβάσεων, κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις της παραγράφου 9 του άρθρου 21 του παρόντος νόμου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, η ποινή της έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα επιβάλλεται για δύο μόνον παραβάσεις των διατάξεων του νόμου αυτού, δηλαδή:

- την λειτουργία εκλογικού κέντρου από υποψήφιο ή από τρίτο προς χάριν του υποψηφίου και
- την υπέρβαση κατά το διπλάσιο του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου εκλογικών δαπανών, εκ μέρους του υποψηφίου βουλευτή.

Άρθρο 30
«Τελικές διατάξεις»

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, που αφορούν τους όρους διεξαγωγής του εκλογικού αγώνα.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και πρόταση της Διακομματικής Επιτροπής Εκλογών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, σχετικά με τις εμφανίσεις στα κρατικά και ιδιωτικά ραδιοτηλεοπτικά μέσα των υποψηφίων βουλευτών και των οριζόμενων εκπροσώπων των κομμάτων ή των συνασπισμών και τίθενται περιορισμοί για την αποτροπή της έμμεσης προβολής των υποψηφίων βουλευτών.

[...]

4. Η περίοδος του εκλογικού αγώνα, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, καθορίζεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

5. Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 11, του άρθρου 27 και της, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εκδιδόμενης απόφασης, και για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την ημερομηνία προκήρυξης των εκλογών μέχρι την ημερομηνία ανακήρυξης τους ως υποψηφίων, από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, ως υποψήφιοι θεωρούνται και όσοι προβάλλονται υπό την προοπτική συμμετοχής τους ως υποψηφίων στις εκλογές που πρόκειται να διεξαχθούν και σε κάθε περίπτωση όσοι, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις των κομμάτων, συμπεριλαμβάνονται στους συνδυασμούς οποιασδήποτε περιφέρειας.

6.α. Οποιαδήποτε δημοσκόπηση, η οποία αναφέρεται σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς, βουλευτές και υποψηφίους βουλευτές, ανεξαρτήτως του χρόνου διενέργειάς της, προκειμένου να δημοσιευθεί στον Τύπο και να ανακοινωθεί από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα, πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

- i. να αναφέρει, ρητώς, την εταιρεία, που την πραγματοποίησε,
- ii. να μνημονεύει εκείνον που παράγγειλε τη διενέργειά της,
- iii. να διαλαμβάνει την ποσόστωση των πληθυσμιακών κατηγοριών με βάση τις οποίες έχει διεξαχθεί και
- iv. να περιέχει, πλήρως, τα ερωτήματα που απευθύνθηκαν σε όσους έλαβαν μέρος σε αυτήν.

β. Η δημοσίευση και η ανακοίνωση, κατά παράβαση των προηγούμενων προϋποθέσεων, επισύρει τις κυρώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 27 του παρόντος νόμου.

ΠΑ 26/2012

Άρθρο 23

«Διάθεση αντιτύπων εκλογικών καταλόγων και δημοσιευμάτων εκλογικού περιεχομένου»

[...]

2. Αντίτυπα εκλογικών καταλόγων, μπορούν να διατίθενται με την καταβολή αντιτίμου υπέρ του Δημοσίου, που ορίζεται από τον Υπουργό των Εσωτερικών, σε βουλευτές, ευρωβουλευτές, υποψήφιους βουλευτές ή υποψήφιους στις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές και μόνο για τις εκλογικές περιφέρειες, τις Περιφέρειες ή τους δήμους όπου έχουν εκλεγεί ή είναι υποψήφιοι.

[...]

4. Τα ανωτέρω στοιχεία μπορούν να διατίθενται και σε μαγνητικά μέσα, τα οποία χρησιμοποιούνται μόνο από εκείνον στον οποίο χορηγούνται, αποκλειστικώς και μόνο για εκλογική χρήση. Η παραχώρηση ή η χρησιμοποίηση τους από οποιονδήποτε άλλο ή για σκοπό μη εκλογικό απαγορεύεται. Οι παραβάτες τιμωρούνται με τις ποινές της παραγράφου 4 του άρθρου 117.

Άρθρο 30

«Παραίτηση από θέσεις που αποτελούν κώλυμα εκλογιμότητας»

1. Η παραίτηση από την υπηρεσία και από τις θέσεις που σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Συντάγματος αποτελούν κώλυμα για την εκλογή στο αξίωμα του βουλευτή, είναι γραπτή και η επίδοση της γίνεται με δικαστικό επιμελητή στον πρόεδρο του αρμόδιου για την ανακήρυξη των υποψηφίων δικαστηρίου, πριν από την ημέρα της ανακήρυξης αυτών.

2. Η παραίτηση που επιδόθηκε δεν ανακαλείται. Αυτή θεωρείται ότι έγινε αυτοδικαίως αποδεκτή με την επίδοση της.

3. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου διαβιβάζει την παραίτηση, χωρίς αναβολή, στην αρμόδια για την παραλαβή της αρχή.

4. Εφόσον, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις η πράξη για την αποδοχή της παραίτησης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η αρμόδια αρχή οφείλει να δημοσιεύσει αμέσως περίληψη της, που να περιέχει το ονοματεπώνυμο, τη θέση ή το αξίωμα που κατείχε αυτός που παραιτήθηκε ή αν πρόκειται για στρατιωτικούς, το βαθμό και το όπλο ή την υπηρεσία στην οποία αυτός ανήκε, καθώς και τη χρονολογία της επίδοσης της παραίτησης στον πρόεδρο του αρμόδιου δικαστηρίου.

5. Ο αξιωματικός, που σύμφωνα με τα παραπάνω παραιτήθηκε και δεν εκλέχτηκε βουλευτής, είναι δυνατόν οποτεδήποτε ν' ανακληθεί στην ενέργεια ως έφεδρος, ενώ αυτός που εκλέχτηκε βουλευτής δεν

μπορεί ν' ανακληθεί στην ενέργεια, πριν από την έναρξη των εργασιών της Α' Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκριση αυτής.

6. Έφεδρος αξιωματικός σε ενέργεια θεωρείται αυτοδικαίως ότι απολύθηκε από τις τάξεις του Στρατού, από την ημέρα που υπέβαλε την υποψηφιότητα που προτάθηκε από εκλογείς. Εάν δεν εκλεγεί βουλευτής, μπορεί ν' ανακληθεί οποτεδήποτε. Εάν όμως εκλεγεί δεν επιτρέπεται να κληθεί υπό τα όπλα πριν την έναρξη της Α' Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκριση της. Ο Πρόεδρος του αρμόδιου δικαστηρίου ανακοινώνει αμέσως στις προϊστάμενες αρχές του εφέδρου αξιωματικού και στο Υπουργείο Άμυνας την υποβολή απ' αυτόν ή αποδοχή υποψηφιότητας βουλευτή.

Υπενθυμίζεται και εδώ ότι όσοι υποψήφιοι γνωρίζουν, ή έστω έχουν την υπόνοια, πως συντρέχει στο πρόσωπό τους κώλυμα εκλογιμότητας, είναι απολύτως απαραίτητο να επικοινωνήσουν με το Γραφείο Εκλογών του κόμματος (τηλ. 210 – 9444690, 210 – 94444366, 210 – 9444996).

Αναφορικά με την παραίτηση δημοσίων **πολιτικών** υπαλλήλων από την υπηρεσία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 18 του Ν. 1735/1987, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του Ν. 3231/2004 προβλέπονται τα εξής:

«5. Δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι, που παραιτούνται υποχρεωτικά σύμφωνα με την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία, για να ανακηρυχθούν υποψήφιοι σε οποιοσδήποτε εκλογές, εάν δεν εκλεγούν, επανέρχονται στην ενεργό υπηρεσία μετά την περάτωση της διαδικασίας ανακήρυξης των εκλεγομένων ή, εάν εκλεγούν, από τη λήξη της θητείας τους για οποιονδήποτε λόγο. **Η επάνοδος συντελείται, αυτοδικαίως, με μόνη την υποβολή σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο στην υπηρεσία και στη θέση από την οποία είχε παραιτηθεί.** Αν η υπηρεσία αυτή δεν υφίσταται κατά το χρόνο της επανόδου, η αίτηση υποβάλλεται στην υπηρεσία όπου έχουν μεταφερθεί οι υπάλληλοι της υπηρεσίας εκείνης. **Η αίτηση υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών μηνών από την ανακήρυξη των βουλευτών ή από τη λήξη, για οποιονδήποτε λόγο, της θητείας τους.** Αν δεν υπάρχει κενή θέση, ο υπάλληλος επανέρχεται ως υπεράριθμος και καταλαμβάνει αυτοδικαίως την πρώτη θέση που θα κενωθεί στον κλάδο του. Τα παραπάνω πρόσωπα, μέχρι να εκλεγούν ή, εφόσον δεν εκλεγούν, μέχρι να επανέλθουν στην υπηρεσία τους, ασφαλιζονται για υγειονομική περίθαλψη στο φορέα ασφάλισης που ήσαν ασφαλισμένοι πριν την παραίτησή τους, καταβάλλοντας οι ίδιοι τις προβλεπόμενες εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη επί των αποδοχών που είχαν κατά το χρόνο της παραίτησής τους».

Άρθρο 32 **«Πρόταση υποψηφίων»**

1. Οι υποψήφιοι προτείνονται από τους εκλογείς κάθε εκλογικής περιφέρειας. Η πρόταση είναι γραπτή και υπογράφεται, το λιγότερο, από δώδεκα εκλογείς. Την πρόταση πρέπει να αποδεχτεί εγγράφως ο ίδιος ο προτεινόμενος, ή ο σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού πληρεξούσιος του. Οι

υποψήφιοι έχουν το δικαίωμα επίσης να προτείνουν εγγράφως την υποψηφιότητα τους οι ίδιοι προσωπικά ή με τον παραπάνω πληρεξούσιο τους.

2. Κανείς δεν μπορεί να υποβάλει ή ν' αποδεχτεί υποψηφιότητα που προτείνεται από εκλογείς σε περισσότερες από μία εκλογικές περιφέρειες. Κατ' εξαίρεση έχει δικαίωμα να υποβάλει ή να αποδεχθεί υποψηφιότητα σε δύο εκλογικές περιφέρειες ο αρχηγός ή πρόεδρος κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων.

3. Στην πρόταση υποψηφιότητας αναγράφεται το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, η ιδιότητα και η ακριβής διεύθυνση του προτεινόμενου. Στην πρόταση ή τη δήλωση αποδοχής υποψηφιότητας πρέπει να επισυνάπτεται υπεύθυνη δήλωση εκείνου που προτείνει τον εαυτό του ή εκείνου που αποδέχεται την πρόταση εκλογέων ή του πληρεξουσίου του με την οποία να δηλώνεται:

α) Σε ποιου δήμου του Κράτους το Μητρώο αρρένων ή το δημοτολόγιο είναι γραμμένος ο υποψήφιος,

β) το έτος γέννησης καθώς και η ημερομηνία για την περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 29 και

γ) ότι δεν έχει στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν και δεν υπέβαλε ούτε αποδέχτηκε πρόταση υποψηφιότητας σε άλλη εκλογική περιφέρεια. Αυτός που ψευδώς δηλώνει υπόκειται στις ποινές της παραγράφου 3 του άρθρου 117.

4. Η πληρεξουσιότητα για υποβολή πρότασης ή για αποδοχή προτάσεων εκλογέων πρέπει να είναι ειδική και παρέχεται με συμβολαιογραφική πράξη. Στην πρόταση υποψηφιότητας που γίνεται από πληρεξούσιο καθώς και στη δήλωση αποδοχής πρότασης εκλογέων που γίνεται επίσης από πληρεξούσιο, επισυνάπτεται πάντοτε αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξης, με την οποία δόθηκε η πληρεξουσιότητα.

5. Στην πρόταση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο γραμμάτιο δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για κατάθεση χρηματικού ποσού εκατόν σαράντα έξι € και εβδομήντα τεσσάρων λεπτών (146,74). Το χρηματικό αυτό ποσό αποτελεί έσοδο του τακτικού προϋπολογισμού και είναι δυνατό να αυξομειώνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

6. Η επίδοση των προτάσεων υποψηφίων γίνεται με παραγγελία των ιδίων ή κάθε εκλογέα με δικαστικό επιμελητή στον πρόεδρο του αρμόδιου για την ανακήρυξη των υποψηφίων δικαστηρίου εννέα (9) το αργότερο ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 3 έναρξη της προεκλογικής περιόδου.

7. Αν λείπουν οι δώδεκα υπογραφές εκλογέων ή η αποδοχή του προτεινόμενου ή η υπογραφή αυτού ή του πληρεξουσίου του ή τα γραμμάτια ή κάποιο από τα στοιχεία της παραγράφου 3, η πρόταση είναι απαράδεκτη.

Από τους δύο εναλλακτικούς τρόπους πρότασης υποψηφιότητας (πρόταση τουλάχιστον δώδεκα εκλογέων ή αυτοπρόταση του ίδιου του υποψήφιου για τον εαυτό του) η ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ έχει επιλέξει, κατά πάγια και αποκλειστική τακτική, τον δεύτερο. Κατά συνέπεια, ουδείς υποψήφιος βουλευτής της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ θα αναζητήσει υπογραφές εκλογέων της εκλογικής του περιφέρειας ή θα αναθέσει σ' αυτούς να προτείνουν την υποψηφιότητά του στο αρμόδιο Πρωτοδικείο.

Υπενθυμίζεται με ιδιαίτερη έμφαση ότι η εν γένει διαδικασία των προτάσεων υποψηφιοτήτων των υποψηφίων βουλευτών της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες της χώρας θα διενεργηθεί υπό την άμεση επίβλεψη και συντονισμό του Γραφείου Εκλογών, με την χρήση ενιαίων εντύπων προτάσεων υποψηφιότητας και υπευθύνων δηλώσεων που έχουν ήδη συνταχθεί, τα οποία θα παραδοθούν ή θα αποσταλούν στους υποψήφιους βουλευτές του κόμματος.

Ουδείς υποψήφιος βουλευτής της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ θα καταθέσει πρόταση υποψηφιότητας διατυπωμένη κατά το δοκούν ή με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που καθορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Το αρμόδιο Πρωτοδικείο, στο οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση της πρότασης υποψηφιότητας προσδιορίζεται, για κάθε εκλογική περιφέρεια της χώρας, στις διατάξεις των §§ 3, 4 και 5 του άρθρου 94 (βλ. παρακάτω στο οικείο άρθρο).

Σημειώνεται ότι η έκδοση του γραμματίου της § 5, καθώς και επιμέλεια και η δαπάνη για την επίδοση της § 6 του άρθρου αυτού θα βαρύνουν τους υποψήφιους βουλευτές.

Σε ό,τι αφορά την περίπτωση (β) της § 3 του άρθρου αυτού, η υποχρέωση αναγραφής της πλήρους ημερομηνίας γέννησης αναφέρεται μόνον σε όσους υποψήφιους συμπλήρωσαν το 25^ο έτος της ηλικίας τους εντός του έτους 2015 και, πάντως, πριν από την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών.

Άρθρο 33 **«Ανακήρυξη υποψηφίων»**

Το αρμόδιο δικαστήριο ανακηρύσσει με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας τους υποψηφίους δέκα (10) ημέρες μετά την κατά το άρθρο 31 παράγραφος 3 έναρξη της προεκλογικής περιόδου.

Άρθρο 40 **«Αντιπρόσωπος και πληρεξούσιος υποψηφίων»**

*1. Κάθε συνδυασμός κόμματος ή συνασπισμός κομμάτων ή ανεξαρτήτων και κάθε μεμονωμένος υποψήφιος έχουν το δικαίωμα να διορίσουν από ένα αντιπρόσωπο και ένα αναπληρωτή τους σε κάθε εκλογικό τμήμα.
[...]*

5. Εκτός από τους αντιπροσώπους, κάθε υποψήφιος μπορεί να διορίσει με συμβολαιογραφική πράξη ένα πληρεξούσιο, που θα ενεργεί αντί γι' αυτόν τα σχετικά με την εκλογή σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. [...]

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι η ευρέως διαδεδομένη αντίληψη ότι κάθε υποψήφιος μπορεί να διορίσει τον δικό του εκλογικό αντιπρόσωπο σε κάθε εκλογικό τμήμα της εκλογικής του περιφέρειας είναι απολύτως λανθασμένη. Όπως προκύπτει ερμηνευτικά από πλήθος διατάξεων του ΠΔ 26/2012 (βλ. αντί άλλων άρθρο 34 § 1, και 72 § 5) με την φράση «...κάθε μεμονωμένος υποψήφιος...» δεν εννοείται κάθε ένας από τους υποψήφιους που συγκροτούν το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού ενός κόμματος, αλλά ο υποψήφιος που κατέρχεται στις εκλογές μόνος του, χωρίς να εντάσσεται σε οποιοδήποτε ψηφοδέλτιο, αυτός δηλαδή που είναι γνωστός στην καθομιλουμένη ως «ανεξάρτητος – μεμονωμένος».

Κατά συνέπεια, οι υποψήφιοι βουλευτές της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ δεν δικαιούνται να διορίσουν εκλογικούς αντιπροσώπους στα εκλογικά τμήματα, αλλά θα καλύπτονται από τους εκλογικούς αντιπροσώπους του κόμματος.

Άρθρο 48

«Θέματα δημόσιας τάξης - απαγόρευση προεκλογικών δραστηριοτήτων»

[...]

2. Κατά την ημέρα διενέργειας των βουλευτικών εκλογών, [...], καθώς και την παραμονή αυτής απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως πραγματοποίηση ομιλιών, ανάρτηση και διανομή αφισών και εντύπων, μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προεκλογικού περιεχομένου.

Άρθρο 72

«Περιεχόμενο ψηφοδελτίων - Σταυροί προτίμησης - Πρόωρες εκλογές»

[...]

6. Στο ψηφοδέλτιο δεν επιτρέπονται εγγραφές και διαγραφές ενδείξεων ή ονομάτων. Αν γίνουν θεωρούνται ότι δεν υπάρχουν και το ψηφοδέλτιο παραμένει έγκυρο, με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 73.

7. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του υπέρ υποψηφίων του συνδυασμού, σημειώνοντας στο ψηφοδέλτιο σταυρό προτίμησης παραπλεύρως του ονόματος τους, ως ακολούθως:

α) Στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται από ένας ως και τρεις βουλευτές, έναν σταυρό.

β) Στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται από τέσσερις ως και επτά βουλευτές, μέχρι δύο σταυρούς.

γ) Στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται από οκτώ ως και δώδεκα βουλευτές, μέχρι τρεις σταυρούς και

δ) στις εκλογικές περιφέρειες, όπου εκλέγονται περισσότεροι από δεκατρείς βουλευτές, μέχρι τέσσερις σταυρούς.

[...]

9. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από ένα σταυρούς προτίμησης στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται προς ένα μόνο υποψήφιο, είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Αν όμως περιέχει δύο σταυρούς, από τους οποίους ο ένας έχει τεθεί δίπλα στο όνομα υποψηφίου από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 8, λαμβάνεται υπόψη και ο σταυρός προτίμησης που έχει τεθεί δίπλα στο όνομα άλλου υποψηφίου. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από δύο σταυρούς προτίμησης στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του και προς δύο υποψηφίους, είναι έγκυρο χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Αν όμως περιέχει τρεις σταυρούς, από τους οποίους ο ένας έχει τεθεί δίπλα στο όνομα υποψηφίου από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 8, λαμβάνονται υπόψη οι υπόλοιποι δύο σταυροί προτίμησης που έχουν τεθεί δίπλα στο όνομα άλλων υποψηφίων. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους από τρεις σταυρούς προτίμησης στις εκλογικές περιφέρειες, στις οποίες ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του και προς τρεις υποψηφίους, είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Αν όμως περιέχει τέσσερις σταυρούς, από τους οποίους ο ένας έχει τεθεί δίπλα στο όνομα υποψηφίου από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 8, λαμβάνονται υπόψη οι υπόλοιποι τρεις σταυροί προτίμησης που έχουν τεθεί δίπλα στο όνομα άλλων υποψηφίων.

10. Δεν λαμβάνεται υπόψη σταυρός προτίμησης, εάν ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή ο διευθύνων τις εργασίες της δεν έχει μονογράψει στο ψηφοδέλτιο παραπλεύρως του σταυρού και δεν έχει αναγράψει στο ψηφοδέλτιο ολογράφως το συνολικό αριθμό σταυρών προτίμησης, που σημειώθηκαν σ' αυτό. Σ' αυτήν την περίπτωση το ψηφοδέλτιο προσμετράται υπέρ του συνδυασμού.

[...]

Άρθρο 88

«Παρουσία υποψηφίων και αντιπροσώπων τους»

1. Οι υποψήφιοι ή, όταν λείπουν, οι αντιπρόσωποί τους, ή, όταν λείπουν και αυτοί, οι αναπληρωτές τους, έχουν το δικαίωμα να παραβρίσκονται στην ψηφοφορία, να προτείνουν κάθε παρατήρηση ή ένσταση σχετικά με την τάξη της ψηφοφορίας για το συμφέρον των υποψηφίων, να βάζουν τη σφραγίδα τους στην κάλπη, να παραβρίσκονται στη διαλογή των ψήφων και να ασκούν κάθε άλλο δικαίωμα που επιτρέπεται από το νόμο.

2. Η απουσία μερικών υποψηφίων ή και όλων των αντιπροσώπων ή των αναπληρωτών τους δεν εμποδίζει τις εκλογικές εργασίες.

3. Οι υποψήφιοι μπορούν να ψηφίσουν σε οποιοδήποτε εκλογικό τμήμα της εκλογικής περιφέρειας στην οποία έχουν ανακηρυχθεί, στο οποίο βρίσκονται την ημέρα της ψηφοφορίας.

Σε ό,τι αφορά τα αναφερόμενα στην § 3 του άρθρου αυτού, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

Ο υποψήφιος βουλευτής δεν είναι απαραίτητο να είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους της εκλογικής περιφέρειας στην οποία διεκδικεί την εκλογή του. Παραδείγματος χάριν, μπορεί να ψηφίζει στην εκλογική περιφέρεια Σάμου και να είναι υποψήφιος στην εκλογική περιφέρεια Θεσπρωτίας. Κατά την ημέρα, λοιπόν, της εκλογής, θα ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα σε όποιο από τα εκλογικά τμήματα της Θεσπρωτίας επιλέξει ο ίδιος.

Ακόμη και εάν ο υποψήφιος βουλευτής είναι εγγεγραμμένος σε εκλογικό τμήμα της ίδιας εκλογικής περιφέρειας στην οποία διεκδικεί την εκλογή του, δεν είναι υποχρεωμένος να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα στο συγκεκριμένο εκλογικό τμήμα. Παραδείγματος χάριν, υποψήφιος στην εκλογική περιφέρεια Ηλείας, που είναι εγγεγραμμένος σε εκλογικό τμήμα του Πύργου, μπορεί να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα σε εκλογικό τμήμα της Ανδραβίδας, ή του Κατάκολου κλπ.

Εν όψει των παραπάνω, και προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο πολλαπλής ψηφοφορίας εκ μέρους του υποψήφιου βουλευτή, ο δικαστικός αντιπρόσωπος του εκλογικού τμήματος, στο οποίο θα προσέλθει προκειμένου να ψηφίσει, θα του ζητήσει να υπογράψει δήλωση ότι δεν άσκησε ήδη, ούτε προτίθεται ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα σε οποιοδήποτε άλλο εκλογικό τμήμα της χώρας. Η υπογραφή της δήλωσης αυτής αποτελεί υποχρέωση του υποψήφιου βουλευτή.

Άρθρο 94

«Διαβίβαση αποτελεσμάτων στο Πρωτοδικείο»

[...]

3. Αρμόδιο Δικαστήριο για τις ενέργειες, που ορίζονται στα άρθρα 27, 30, 32, 33, 36, 39, 103 παράγραφος 1 και την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, είναι το πρωτοδικείο, που εδρεύει στην πρωτεύουσα του νομού.

4. Για τις εκλογικές περιφέρειες Α' και Β' Αθηνών και την εκλογική περιφέρεια του νομού Αττικής, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο Αθηνών. Για τις εκλογικές περιφέρειες Α' και Β' Πειραιώς αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο Πειραιώς και για τις εκλογικές περιφέρειες Α' και Β' Θεσσαλονίκης το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης.

5. Αρμόδιο πρωτοδικείο για την εκλογική περιφέρεια του νομού Λασιθίου ορίζεται το πρωτοδικείο, που εδρεύει στη Νεάπολη του νομού αυτού.

Οι διατάξεις των §§ 3, 4 και 5 του άρθρου αυτού, στο οποίο έγιναν παραπομπές και στα σχόλια προηγούμενων άρθρων του ΠΔ 26/2012, αποτελούν οδηγό για τους υποψήφιους βουλευτές για θέματα που αφορούν την επίδοση της δήλωσης υποψηφιότητάς τους, την επίδοση της παραίτησής τους, εφ' όσον συντρέχει στο πρόσωπό τους κώλυμα εκλογιμότητας της § 1 του άρθρου 56 του

Συντάγματος, της ανακήρυξής τους ως υποψηφίων βουλευτών και της τελικής ανακήρυξής τους ως βουλευτών ή αναπληρωματικών.

Άρθρο 103
«Ανακήρυξη βουλευτών»

1. Η ανακήρυξη των βουλευτών, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στα οικεία άρθρα, γίνεται από το αρμόδιο πρωτοδικείο σε δημόσια συνεδρίαση, με βάση την απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής. Η απόφαση της ανακήρυξης κοινοποιείται, με τη φροντίδα του εισαγγελέα, σ' όλους τους υποψηφίους.
2. Το αρμόδιο πρωτοδικείο ανακηρύσσει και αναπληρωματικούς των βουλευτών που ανακηρύχτηκαν από κάθε συνδυασμό.
3. Ως αναπληρωματικοί κάθε συνδυασμού, του οποίου υποψήφιοι ανακηρύχτηκαν βουλευτές, ανακηρύσσονται όλοι οι υπόλοιποι υποψήφιοι αυτού.
4. Οι αναπληρωματικοί ανακηρύσσονται κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης καθενός. Σε περίπτωση ισοψηφίας, ενεργείται από το πρωτοδικείο κλήρωση για τον καθορισμό της σειράς αυτών που ισοψήφισαν.
5. Ο αρχηγός ή πρόεδρος κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων που μετέχει στους συνδυασμούς δύο ή τριών εκλογικών περιφερειών, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 34, εφόσον εκλεγεί βουλευτής σε περισσότερες από μία περιφέρειες, οφείλει να δηλώσει στον Πρόεδρο της Βουλής σε ποια από τις περιφέρειες αυτές προτιμά την εκλογή του. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από την ανακήρυξη όλων των βουλευτών και των αναπληρωματικών αυτών και των τριών περιφερειών. Αν δεν υποβληθεί δήλωση μέσα στην προθεσμία αυτή, θεωρείται ότι προτίμησε την εκλογή του στην περιφέρεια στην οποία το κόμμα ή ο συνασπισμός του οποίου ηγείται, έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Για την πλήρωση της έδρας που παραμένει κενή εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 104.

Άρθρο 117
«Ειδικά εκλογικά αδικήματα εκλογών»

[...]

4. Με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια και με στέρηση των αξιωμάτων και θέσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 63 του Ποινικού Κώδικα, από ένα μέχρι τρία χρόνια, τιμωρείται:

[...]

- γ) Όποιος μέσα στο κατάστημα της ψηφοφορίας ή γύρω απ' αυτό ενεργεί με οποιονδήποτε τρόπο υπέρ ή κατά ενός υποψηφίου.

Άρθρο 119
«Λοιπά εκλογικά αδικήματα»

[...]

2. Με φυλάκιση από τρεις μήνες μέχρι τρία χρόνια και με χρηματική ποινή τιμωρούνται:

[...]

εε) Αν αδικαιολόγητα διώξουν από τον τόπο της ψηφοφορίας υποψήφιο ή αντιπρόσωπο ή αναπληρωτή του ή δεν αναγνωρίσουν αυτούς που έχουν διοριστεί νόμιμα αντιπρόσωποι, ή αναπληρωτές υποψηφίου.

[...]

3. Κάθε άλλη παράβαση των διατάξεων του παρόντος, που ειδικά δεν προβλέπεται απ' αυτό ή τον Ποινικό Κώδικα ή απ' άλλο ποινικό νόμο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες ή με χρηματική ποινή.

Άρθρο 125

«Νομιμοποίηση για άσκηση ένστασης»

Ένσταση κατά του κύρους βουλευτικής εκλογής σε ορισμένη εκλογική περιφέρεια, έχει το δικαίωμα ν' ασκήσει για οποιοδήποτε λόγο ο καθένας που ανακηρύχτηκε υποψήφιος κατ' αυτή την εκλογή στην ίδια εκλογική περιφέρεια, αλλά δεν έχει ανακηρυχθεί βουλευτής, καθώς επίσης και κάθε εκλογέας γραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους της ίδιας εκλογικής περιφέρειας, αλλά μόνο για τους λόγους που ορίζονται στο άρθρο 126 παράγραφο 1 εδαφ. α' και β'.

Άρθρο 126

«Λόγοι ένστασης»

1. Λόγοι ένστασης κατά του κύρους βουλευτικής εκλογής είναι:

α) Έλλειψη νόμιμων προσόντων αυτών που ανακηρύχθηκαν βουλευτές ή αναπληρωματικοί βουλευτές ή νόμιμο κώλυμα για την ανακήρυξη τους.

β) Παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής.

γ) Λάθος στην αρίθμηση των ψήφων.

2. Οι λόγοι της ένστασης πρέπει να είναι ειδικοί και ορισμένοι. Εφόσον όμως αναφέρονται σε παράβαση του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή σε λάθος στην αρίθμηση των ψήφων, πρέπει να προσδιορίζουν ειδικώς και τους λόγους, για τους οποίους ή προβαλλόμενη παράβαση ή το λάθος δημιουργεί αμφιβολίες, ως προς το αν και χωρίς αυτό, το συνολικό αποτέλεσμα της ψηφοφορίας θα ήταν το ίδιο.

Άρθρο 128

«Υπολογισμός προθεσμιών»

Για τον υπολογισμό των προθεσμιών που καθορίζονται στη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών και αναφέρονται στο χρόνο πριν από την ψηφοφορία και σε σχέση με την ημέρα της ψηφοφορίας, δεν συνυπολογίζεται ούτε η ημέρα της ψηφοφορίας ούτε η ημέρα κατά την οποία προβλέπεται, κατά περίπτωση, η άσκηση της ενέργειας, από την οποία και αρχίζουν. Οι ίδιες προθεσμίες, καθώς και

εκείνες που αρχίζουν από την ημέρα της προκήρυξης των εκλογών ή την κατά το άρθρο 31 παράγραφο 3 έναρξη της προεκλογικής περιόδου, λήγουν πάντοτε τα μεσάνυχτα της τελευταίας για ενέργεια ημέρας, ανεξάρτητα αν αυτή είναι αργία ή εξαιρεσίμη.

Άρθρο 135

«Ταχυδρομικά και τηλεφωνικά τέλη υποψηφίων βουλευτών»

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα τέλη που καταβάλλουν οι υποψήφιοι βουλευτές προς τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, για τη διακίνηση του προεκλογικού υλικού και τις τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, από την ημέρα προκήρυξης των βουλευτικών εκλογών μέχρι τη διενέργειά τους.

Η απόφαση εκδίδεται ύστερα από εισήγηση διακομματικής επιτροπής, που αποτελείται από έναν εκπρόσωπο κάθε κόμματος της Βουλής και από το γενικό γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ως πρόεδρο της και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.